

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

ZOMER

Wist u dat?

Zoals u waarschijnlijk weet kunnen varkens erg **goed ruiken**. Ze kunnen elkaar herkennen aan hun unieke geur. Geur speelt daarom een belangrijke rol bij het sociale gedrag van varkens.

Het zicht van varkens is relatief slecht, dat maakt de neus extra belangrijk voor onder andere het vinden van voedsel en het snel kunnen **herkennen van hun soortgenoten**.

Van wilde zwijnen is bekend dat zij, bij 'goede' wind, een mens kunnen ruiken vanaf een afstand van 300 meter.

In sommige streken werden varkens gebruikt om **truffels**, die onder de grond zitten, op te sporen. Hiervoor worden vooral vrouwelijke varkens gebruikt, daar de geur van truffels gelijkenis met de geur van beren zou hebben. Het lastige is echter dat de varkens de truffels vaak al op eten voordat ze door de mens verzameld kunnen worden.

De zomer is in volle gang. Hoewel de zon zich nu even wat minder laat zien in ons land, hebben we al veel zonnige dagen gehad.

De zon zorgt er voor dat ons vitamine D gehalte op peil blijft. Maar hoe zit het met de vitamine D voorziening van varkens? Miranda vertelt u hier meer over in deze nieuwsbrief.

In Babynieuws leest u dat 3 van onze varkensdierenartsen bezoek hebben gehad van de ooievaar.

Ook is er aandacht voor uw eigen kraamkamer: heeft u enig idee hoe goed de biestopname is op uw bedrijf?

- Vitamine D in voeding herzien?
- Wélzijn!
- Test je kennis!
- Herfst in aantocht
- Babynieuws
- Biestscan
- Even voorstellen: Miranda

Vitamine D in voeding herzien?

Miranda Kanters

Varkensarts De Varkenspraktijk, locatie Chaam

Vitamine D is essentieel voor het calcium- en fosformetabolisme en de botvorming. Daarnaast speelt het een rol in de afweer. Vitamine D-tekort kan botproblemen veroorzaken, maar ook spierpijn, verminderde spierkracht en een verhoogd risico op infectieziekten van bijvoorbeeld de luchtwegen.

Het vitamine D-gehalte in varkensvoer is door EU-regelgeving tot een wettelijk maximum beperkt (2.000 IE/kg voer = 0,05 mg/kg). Dit maximumgehalte is al vele jaren niet aangepast, hoewel het groeipotentieel en de voederconversie bij vleesvarkens is verbeterd, evenals de gemiddelde worpgrootte bij hoogproductieve zeugen. Vermoedelijk heeft dit geresulteerd in een hogere vitamine D-behoefte bij varkens.

In het voorjaar van 2022 is er onderzoek uitgevoerd op een gesloten bedrijf van 250 zeugen en 2400 vleesvarkens. Een groep van 468 vleesvarkens kreeg vanaf opleg in de vleesvarkensstal tot aan de slacht voer met cholecalciferol óf calcidiol (= HyD®). Voor start van de proefperiode kregen de gespeende biggen regulier droogvoer met cholecalciferol.

Op verschillende momenten is bloed afgenomen en zijn er klinische waarnemingen gedaan door een onafhankelijke onderzoeker. In elk hok werd het aantal varkens met ziekteverschijnselen geteld en werden relevante gezondheidsparameters genoteerd. Denk hierbij aan de aan-/afwezigheid van tranastrepen, afwijkende mest, tekenen van oor- en staartnecrose, afwijkende beenstand, liggedrag van het dier, luchtkwaliteit in de stal en hoeveelheid voerresten in de bakken. Hoewel het betrokken bedrijf een voorgeschiedenis had van geringe beenwerk

problemen, zijn tijdens het onderzoek weinig kreupele varkens gezien. Er zijn geen verschillen waargenomen tussen cholecalciferol- en HyD®-groep.

Uit het bloedonderzoek bleek dat het gehalte aan Vit D, calcium en fosfor in het bloed hoger was in de HyD®-groep.

Er zijn in dit onderzoek wel aanwijzingen gevonden dat een hoger vitamine D-gehalte in het bloed geassocieerd is met een betere algemene gezondheid van de varkens. De varkens die het HyD®-voer kregen herstelden significant beter van de, weliswaar geringe, verschijnselen van oor- en staartnecrose. Ook had de HyD®-groep waarschijnlijk minder ademhalingsklachten. De uitval in de HyD®-groep was lager dan in de controlegroep, 0,9% ten opzichte van 2,1%. Het gemiddeld geslacht gewicht was 2,5kg hoger in de HyD®-groep, maar er was geen verschil in dagelijkse groei tussen de twee groepen.

Concluderend is het duidelijk dat toevoeging aan varkensvoer van calcidiol (HyD®) in plaats van cholecalciferol, resulteert in een significante stijging van de van vitamine D in het bloed. Hoewel de werkelijke concentratie HyD® in het voer tijdens dit onderzoek blijkbaar 15 tot 40 procent lager was dan het wettelijk maximum van 0,05 mg/kg.

Een effect op het botmetabolisme kon in de huidige studie niet worden vastgesteld.

Anderzijds zijn de resultaten suggestief voor een positief effect van een hoger vitamine D-gehalte in het bloed op de algemene gezondheid, immuunfunctie en groeiprestaties van vleesvarkens.

Om meer duidelijkheid te krijgen is verder onderzoek nodig.

Wélzijn!

In de welzijnsreeks zijn verschillende voorbeelden van hokverrijking aan bod gekomen. Vandaag voegen we daar een voorbeeld aan toe: het *houtblok*. Hout heeft de potentie om onder andere *vernieuwend*, *eetbaar*, *kauwbaar* en *afbreekbaar* en zodoende geschikte hokverrijking te zijn. Door hardhout stevig te bevestigen zal het langdurig of zelfs permanent aanwezig kunnen blijven in het hok. Dit klinkt

gewenst, maar is het dat ook? Dat schone hokverrijking permanent beschikbaar is natuurlijk wel, maar... een hard houtblok dat varkens niet kapot krijgen wordt al snel *niet meer interessant* gevonden en verliest zo zijn meerwaarde. Of hout daadwerkelijk als te hard ervaren wordt zal *leeftijdsafhankelijk* zijn. Gebruikt u hout als hokverrijking en hoeft u deze tijdens de ronde nooit te vervangen? Dan is het mogelijk dus minder geschikt!

Test je kennis!

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A. Verwerpen
- B. Parvo
- C. Mummies

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Herfst in aantocht

Hoewel het nog volop zomer is, worden de dagen alweer korter.

Tijd om kritisch naar de verlichting in de dekstal te kijken. Maar in deze periode is ook de verlichting in kraamstal en drachtstal extra belangrijk voor een goede ontwikkeling van de eicellen en het in stand houden van de dracht.

Het advies is een strak lichtregime aan te houden voor uw zeugen: 16 uur licht en 8 uur donker. Een tijdschakelaar kan hier bij helpen (verplicht per 1 januari 2024).

Controleer of alle lampen in dek- en drachtstal het doen. en of een schoonmaakbeurt nodig is. Dat scheelt veel licht!

Babynieuws

Drie van onze dierenartsen hebben de afgelopen maanden een wereldburger mogen verwelkomen. Allen maken het goed.

Fabrice is in maart trotse vader geworden van zoon Dies.

Hilde werd in dezelfde maand moeder van een dochter, Valerie.

En Patricia is in juni bevallen van zoon Ties.

Biestscan

Biest is belangrijk voor een big, dat is een feit.

Maar hoe weet u of een big voldoende biest heeft opgenomen? Of kijkend vanuit een groter perspectief: hoeveel % van de biggen op uw bedrijf voldoende biest binnenkrijgt?

Door middel van de **biestscan** kan inzichtelijk gemaakt worden hoe hoog de biestopname is van individuele biggen en hoeveel % van de biggen voldoende biest krijgen (steekproef). Er wordt hierbij gekeken naar het gehalte aan antilichamen (IgG) in het bloed van de biggen.

Daarnaast kan er gekeken worden naar de **energie opname** van de biggen (=melkopname) in

de eerste dagen na het werpen en wordt de spreiding van de melkopname tussen de biggen in beeld gebracht. Hiervoor wordt het gehalte aan **Triglyceriden** in het bloed van de biggen bepaald.

Een derde onderdeel van de biestscan kan het **totaal eiwit** in de biest van de zeug bepaald worden. Totaal eiwit is een goede maat voor het gehalte aan antilichamen in de biest van de zeug.

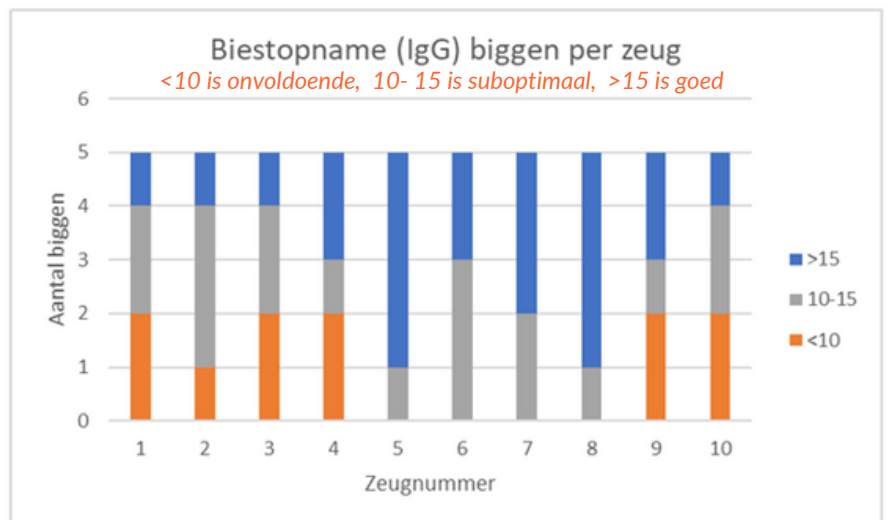
Is het totaal eiwit in de biest goed, dan is de kans groter dat ook de biggen voldoende biest binnenkrijgen. En andersom.

De **resultaten** van de biestscan wisselen per bedrijf.

Een goede uitkomst is een fijne bevestiging dat dit belangrijke stukje in de opstart van de biggen goed gaat.

Een minder goede uitslag geeft handvaten om aan de slag te gaan met het verbeteren van de biest en/of melkopname.

Biestopname biggen per zeug

Even voorstellen

Mijn naam is *Miranda Kanters* en samen met mijn man en twee kindjes woon ik in Oostelbeers.

In 2014 ben ik begonnen in Chaam als varkensdierenarts, in de samenwerking Varkens Gezondheidsteam Zuid en per 2023 maken we weer een stap vooruit, samen met De Varkenspraktijk.

Ik vind het mooi en inspirerend om te werken in een omgeving met gedreven ondernemers met passie voor hun bedrijf en met passie voor varkens. Samen met de varkenshouder en medewerkers lever ik graag een bijdrage aan het behalen van doelstellingen.